

חבר הכנסת ניצן הורוביץ
יו"ר מרצ

3 באוקטובר 2020

לכבוד שר הביטחון ורה"מ החלופי
ח"כ בני גנץ

הנדון: מכירת נשק ישראלי לאזרבייג'אן

אדוני השר,

אני מתכבד לפנות אליך לנוכח הידיעות הרבות על אספקת נשק ישראלי לאזרבייג'אן, גם בעיצומה של ההתלקחות המלחמתית עם ארמניה באזור נאגורנו-קאראבך. זו ההסלמה החמורה ביותר באזור מאז המלחמה הגדולה שם בשנות ה-90, והיא כבר גורמת למאות הרוגים ופצועים. מדינות שונות, ביניהן צרפת וספרד, קראו להפסקת אש מיידית באזור ופועלות כדי לכנס את מועצת הביטחון של האו"ם ולדון בדרכים לרגיעה. לנוכח זאת, אספקת נשק בעת התפרצות לוחמתית כזו היא בבחינת שמן על המדורה.

אספקת הנשק הישראלי לאזרבייג'אן כבר עוררה בעבר ביקורת מצד גורמים שונים בשטענו כי היא עלולה לתדלק את הסכסוך בנגורנו-קרבאך ולסייע לאזרבייג'אן לחדש את הלחימה נגד הארמנים. לאחר ביקוריהם בבאקו של שר הביטחון יעלון ב-2014 ושל רה"מ נתניהו ב-2016 נחתמו חוזים ארוכי טווח עם אזרבייג'אן למכירת נשק בהיקף של חמישה מיליארד דולר - וזאת על-פי דבריו של נשיא אזרבייג'אן עצמו.

על-פי הפרסומים, ישראל מכרה לאזרבייג'אן מל"טים מדגם "הארופ" של התעשייה האווירית, מל"טים "הרמס 450" מתוצרת אלביט, מל"טים לאיסוף מודיעין של חברת "אירונאוטיקס", טילי נ"ט מדגם "ספייק", ומערכות נ"מ "ספיידר" של רפאל, וכן מערכות לוויין מסוגות.

יועצו המדיני של נשיא אזרבייג'ן, חיכמת חאג'ייב, חשף לפני מספר ימים בריאיון לברק רביד באתר וואלה-ניוז כי הצבא האזרי משתמש במל"טים תוקפים מתוצרת ישראל, כולל מל"טים "מתאבדים", בקרבות שהוא מנהל בימים האחרונים מול הצבא הארמני. המל"ט המתאבד הוא מטוס ללא טייס, חמוש וקטלני מאד בעוצמתו ויעילותו אשר מתרסק על מטרות ומשאיר אחריו נזק והרס רב.

משרד ההגנה של אזרבייג'ן אף פרסם אתמול תיעוד בו חשף הפעלה של מל"ט "מתאבד" מדגם "אורביטר" שמיצר על ידי חברת אירונאוטיקס הישראלית במהלך הקרבות בנגורנו-קרבאך. בסרטון נראית הפצצה של סוללת תותחים של צבא ארמניה. אחרי שאחד התותחים הושמד נראה מל"ט האורביטר חולף מעליו.

אתמול פירסמה אזרבייג'אן סרטון אחר המראה פגיעה של טיל בליסטי באחד הגשרים בארמניה. זהו טיל "לורה" מתוצרת תעשייה אווירית - טיל בליסטי לטווחים של 500 ק"מ ובעל ראש נפץ של מאות ק"ג ורמת דיוק של מטרים בודדים.

בשבוע האחרון המריאה לישראל "רכבת אווירית" של מטוסי תובלה שמזוהים עם משרד ההגנה של אזרבייג'ן. לפי אפליקציות גלויות למעקב אחרי מטוסים, מטוסי התובלה האזריים נחתו בשדה התעופה עובדה שבדרום הארץ והמריאו חזרה לאזרבייג'ן אחרי כמה שעות. לפי ההערכות, המטוסים מעבירים משלוחי נשק מישראל לאזרבייג'ן.

בתגובה לכל אלה, ארמניה החזירה את שגרירה מישראל, שבועות ספורים לאחר שפתחה שגרירות בארץ. שגריר ארמניה עצמו הגיע ארצה בימים האחרונים, וכאמור נאלץ לעזוב לנוכח "אספקת נשק מתוכם ומודרני ביותר מישראל לאזרבייג'אן", לפי הודעת משרד החוץ הארמני.

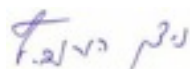
למרות הודעת משרד החוץ בירושלים כי "ישראל מייחסת חשיבות ליחסיו עם ארמניה ובמסגרת זו רואה בשגרירות ארמניה בישראל כלי חשוב לקידום לתועלת שני העמים", המשיכה אספקת הנשק לאזרבייג'אן, כאשר היה ברור כי הדבר יפגע באופן קשה ביחסים עם ארמניה.

לנוכח כל זאת, יש צורך דחוף להבהיר מהו היקף אספקת הנשק הישראלי לאזרבייג'אן בימים אלה. האם אספקת הנשק הישראלי אכן הוגברה כפי שמדווחים בפרסומים השונים, זאת למרות שישראל קיבלה פניות רבות מהשלטונות הארמנים, ולמרות הפגיעה במטרות אזרחיות?

בביקור של ועדת חוץ ובטחון של הכנסת במשרד הביטחון לאחרונה, בו השתתפתי, נאמר לנו על-ידי ראשי סיב"ט, כי ישראל נוקטת אמצעים נאותים לפיקוח על מכירת נשק ישראלי בעולם. אם כן, מה האמצעים שישראל נוקטת כדי להבטיח שנשק ישראלי לא ישמש לפגיעה באזרחים ולא ילבה ויחריף את הסכסוך בקווקז? מה היו הליכי האישור והתנאים למכירת הנשק הרב? והאם משרד הביטחון ער לפגיעה שהדבר עלול למעמדה של ישראל ולאינטרסים שונים שלה?

לנוכח המשמעות הבינלאומית הכבדה, ברור עד כמה הסוגיה הזו חשובה ונפוצה. אני מצפה לתשובתך המהירה, ובעיקר קורא לך **להגביל את אספקת הנשק למלחמת אזרבייג'אן-ארמניה**, כדי למנוע מצב שהמלחמה המדממת הזו תתדלק בנשק ישראלי.

בכבוד רב,

ח"כ ניצן הורוביץ

עותקים: יו"ר ועדת חוץ וביטחון, ח"כ צבי האוזר